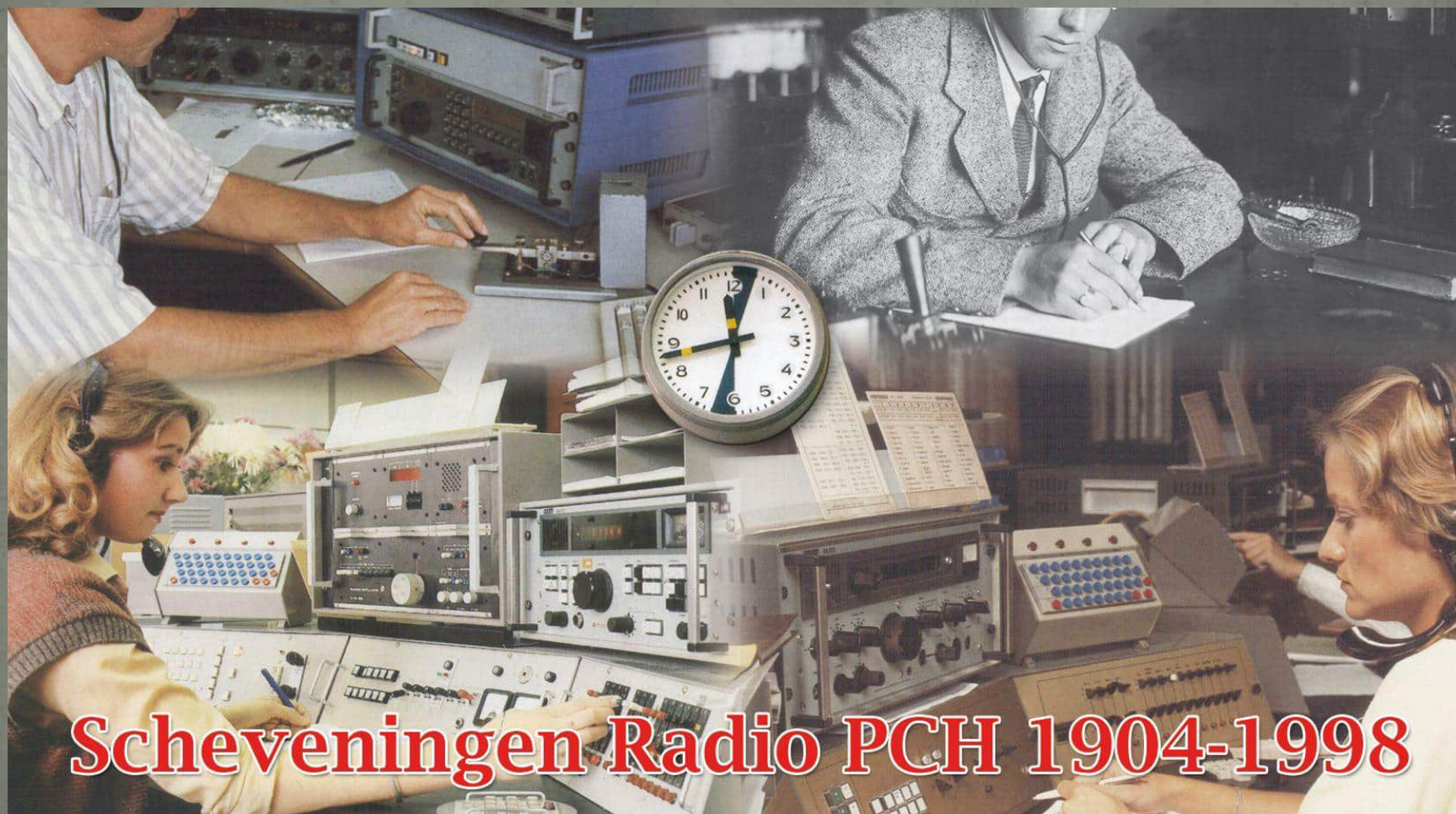

Scheveningen Radio 1904-1998 voor het RF Seminar van 25 mei 2025

Hans Remeerus
PAoQ/OE3JRC
hans@remeeus.eu
www.scheveningenradio.nl

94 jaar Scheveningen Radio

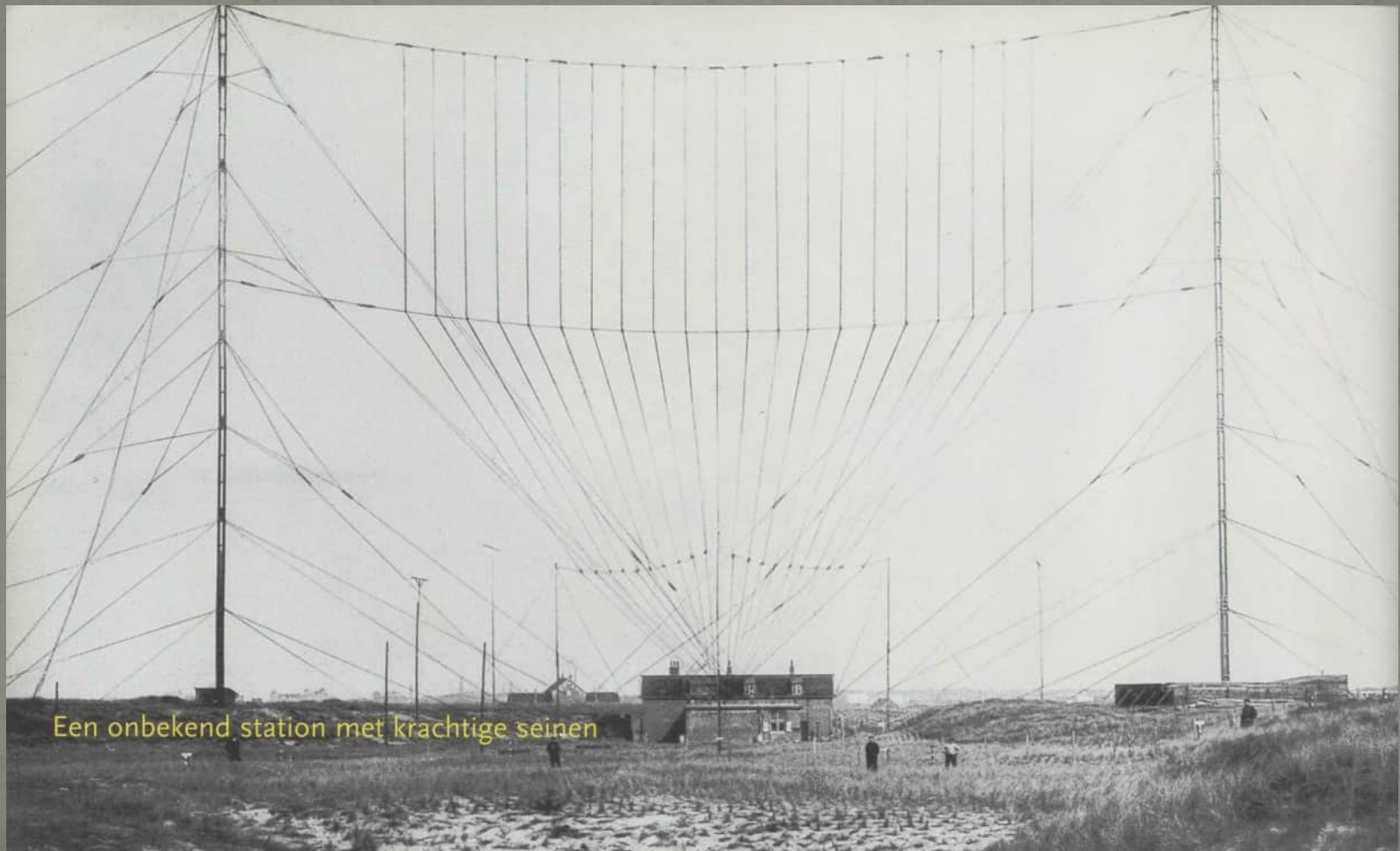

Scheveningen-Haven

1904 – 1925

Aan de Visschershaven in
Scheveningen

17 september 1904: start proefuitzendingen, welke al direct leidde tot een confrontatie met de Marine...

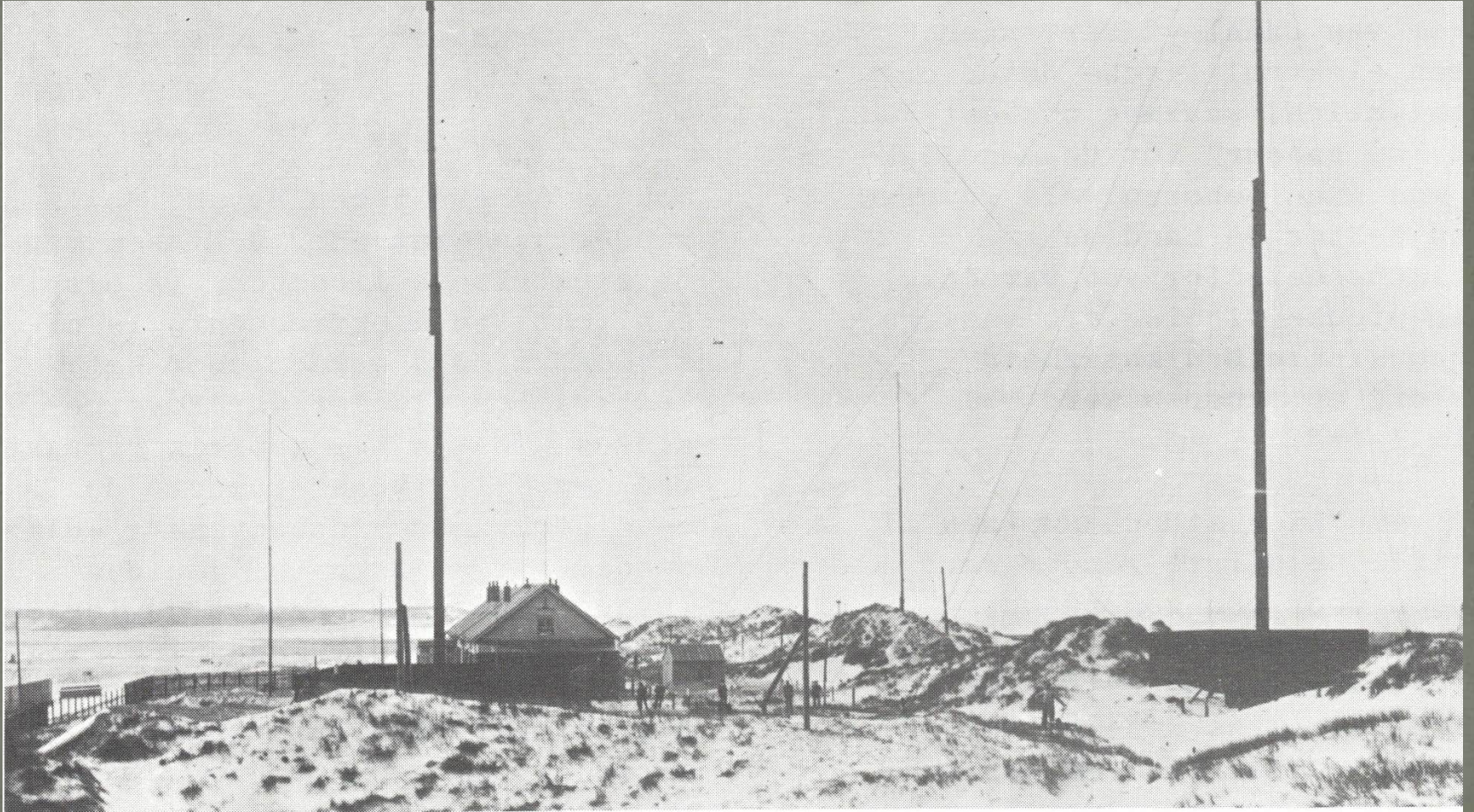
Een onbekend station met krachtige seinen

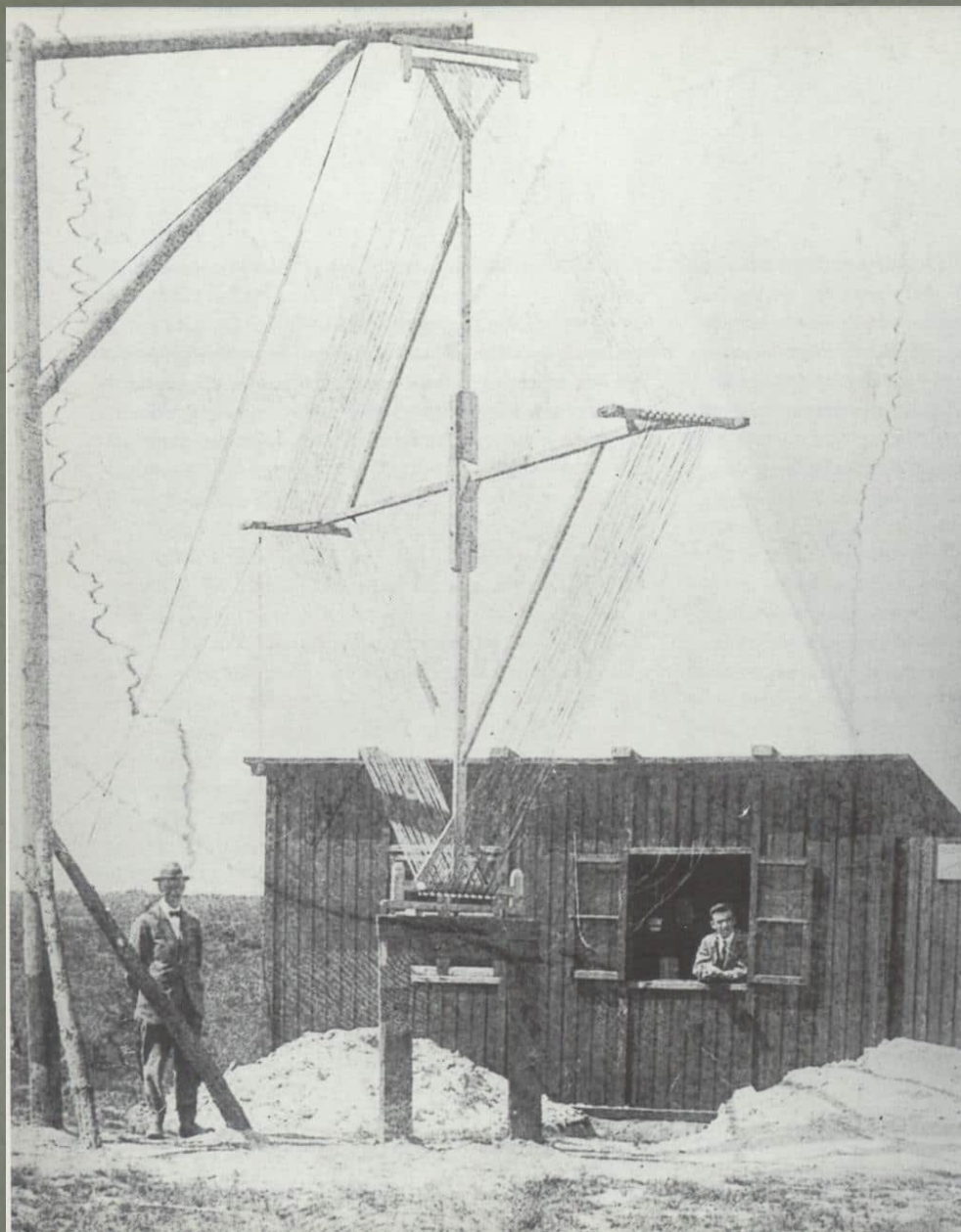
19 december 1904

“Het station Scheveningen-Haven is aanvankelijk ingericht met een werkingssfeer van 200 K.M., welke te zijner tijd tot 350 K.M. zal worden uitgebreid.”

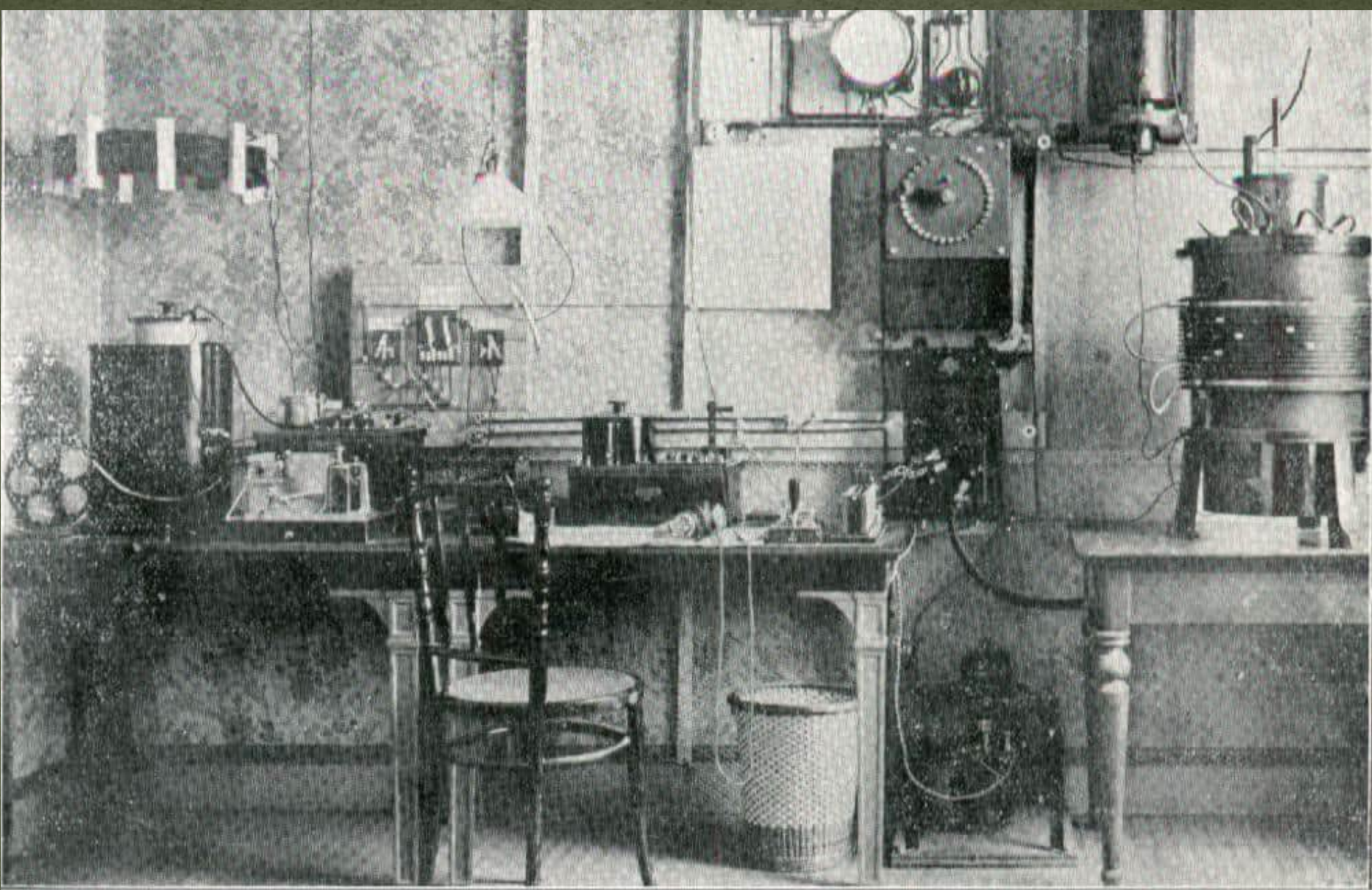
“Het is dag en nacht open en wordt opgeroepen met de verkorte benaming “SCH”, in morse: ... ---- ”

Scheveningen-Haven 1904

Draaibare
antenne
voor
ontvangst
van radio-
signalen

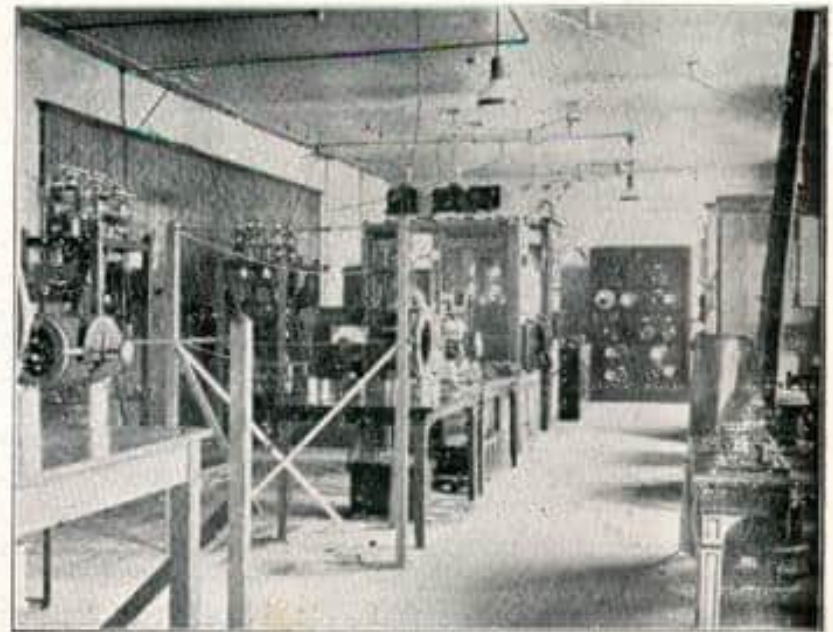

Oudste installatie Scheveningen-Haven.
December 1904. De zend- en ontvanginstallatie op het oude station te Scheveningen
aan de Visschershaven. (Sch)

Radiokustdienst Scheveningen-Haven PCH

Het tegenwoordig gebouw voor den radiokustdienst en den zakelijken omroep te Scheveningen-Haven.

De tonic-train zenders (links) te Scheveningen-Haven (Pch.).

Op de linker foto het zendstation Scheveningen-Haven PCH en rechts de zendontvanginrichting voor de 500 kHz in IJmuiden

Radiostation te Scheveningen-Haven (Pch.).
Vooraan $1\frac{1}{2}$ K.W.-zender (P.C.Y.Y.); daarnaast de 15-lamps
gelijkrichter van de 5 K.W.; daarop volgt de
geheele 5 K.W.-zender.

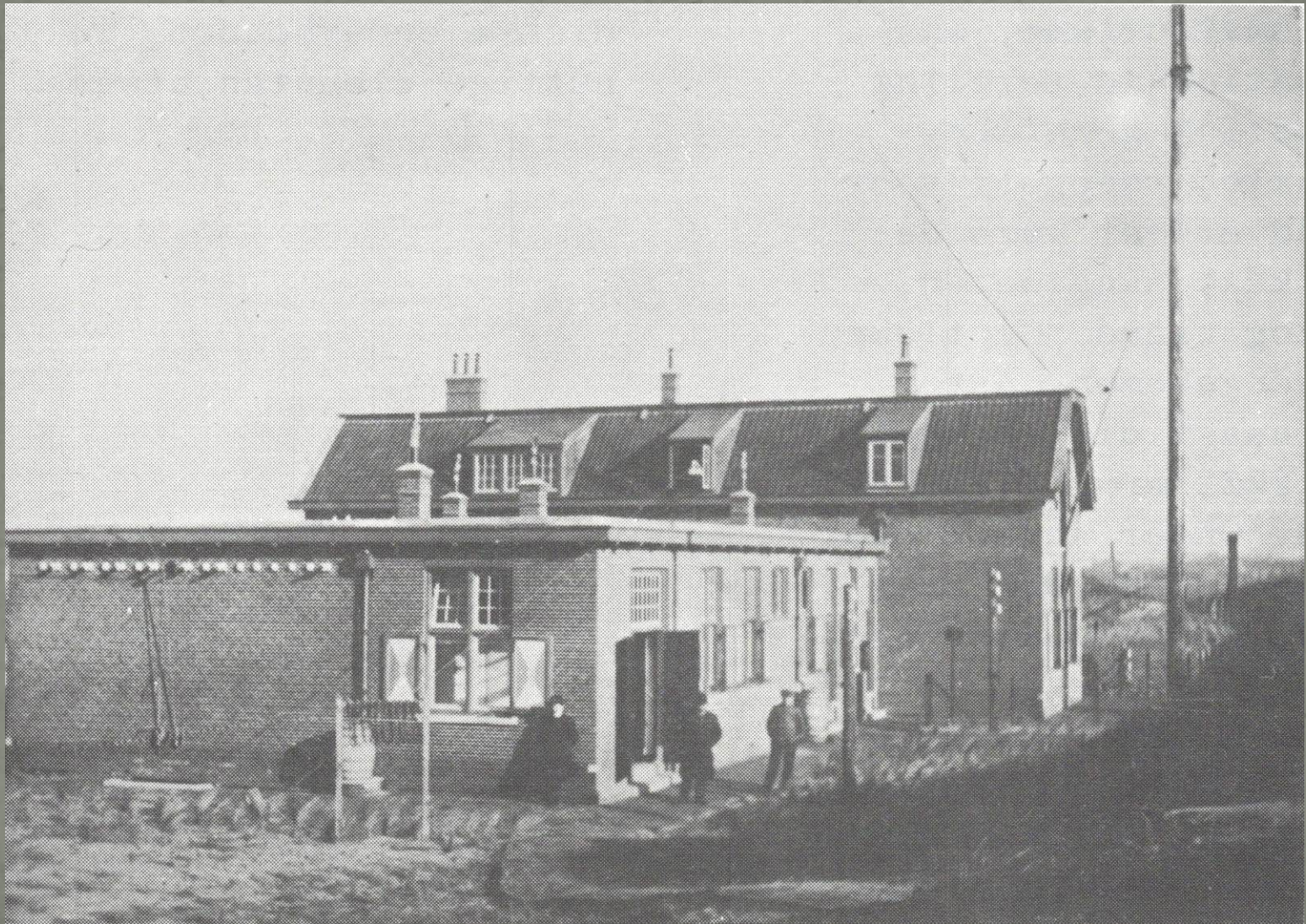
Tonic-train zender en ontvanginrichting voor 600 Meter
te IJmuiden (Pch.).

Het eerste noodsein!

Het eerste noodsein (CQD) kwam in de nacht van 18 op 19 augustus 1905 binnen. Het bedienend personeel wist niet wat het in dit concrete geval moest doen en er gebeurde dus niets...

In hetzelfde jaar besloot de Radioconferentie in Berlijn dat als noodsein het signaal 'SOS' moest worden gebruikt.

Scheveningen-Haven 1909-1926

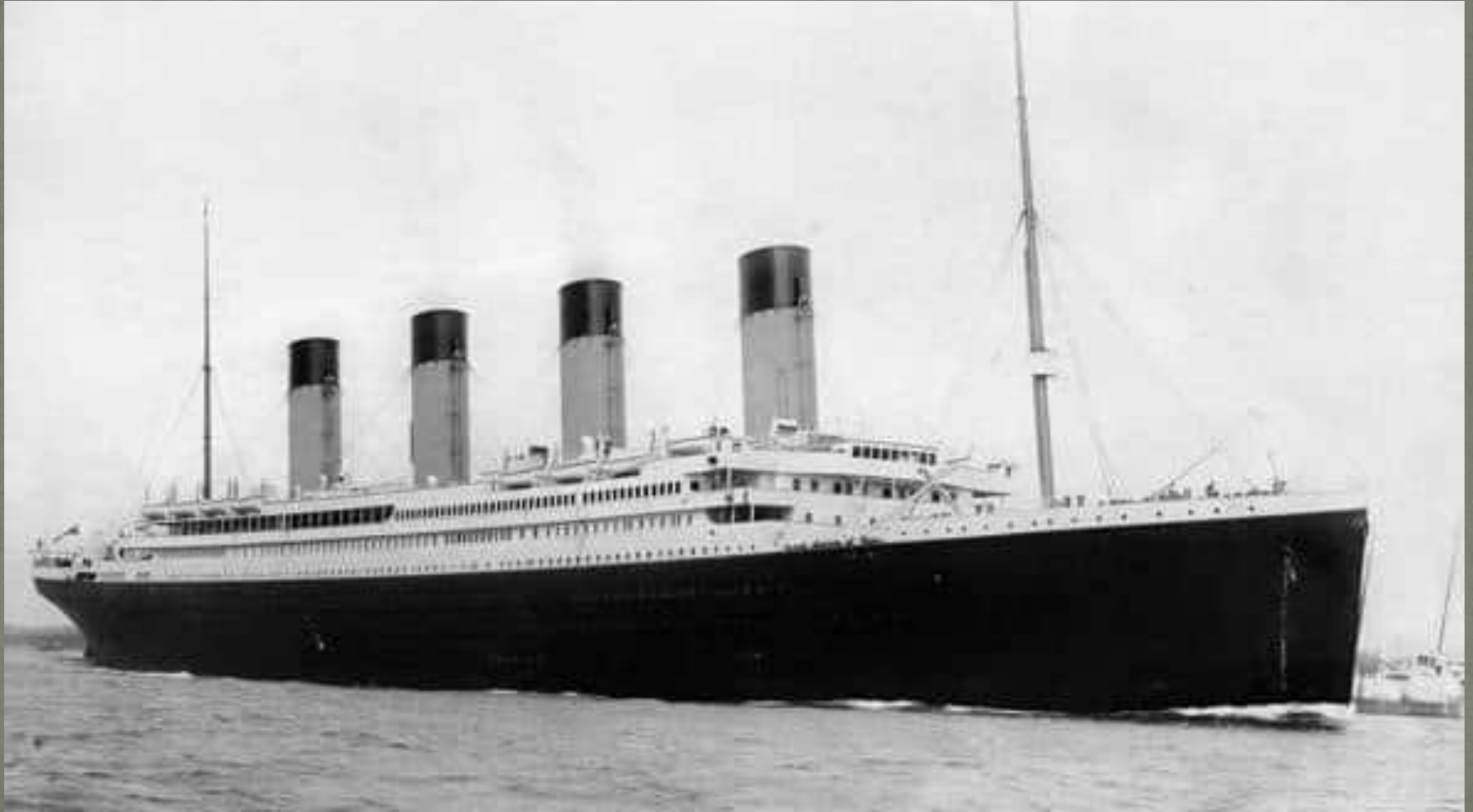
A black and white portrait of Guglielmo Marconi. He is a young man with dark hair, wearing a dark suit, white shirt, and a patterned tie. He is resting his chin on his right hand. In the background, to the right, there is a piece of early 20th-century electronic equipment, likely a radio receiver or transmitter.

Guglielmo Marconi (1874–1937)

Guglielmo Marconi

The man who listened to the future

De ramp met de Titanic op 14 april 1912 schudde de mensheid wakker

De Titanic en Marconi

Bij de ondergang van de Titanic in 1912 werd nogmaals de noodzaak aangetoond van goede radioverbindingen op zee. 703 schipbreukelingen dankten hun leven aan het feit dat de noodoproep van de Titanic – uitgezonden door apparatuur van Marconi – werd opgevangen door de RMS Carpathia. Direct gevolg van deze ramp was dat radioapparatuur verplicht werd gesteld op alle schepen.

1912: De ramp met de Titanic

Na de ramp met de Titanic werd op een internationale conferentie in Londen overeengekomen, dat de kuststations ieder kwartier drie minuten moesten luisteren naar noodseinen; de stilteperiode.

Voor het station Scheveningen-Haven had dit eveneens tot gevolg dat het voortaan met de letters PCH werd aangeduid.

1914: Verdrag van Londen

De belangrijkste taak van een kuststation, en dus ook van PCH, was het bevorderen van de veiligheid van de mensenlevens op zee.

Deze internationale overeenkomst vormde de basis voor de grote vlucht die Radiotelegrafie en Radiotelefonie zouden nemen.

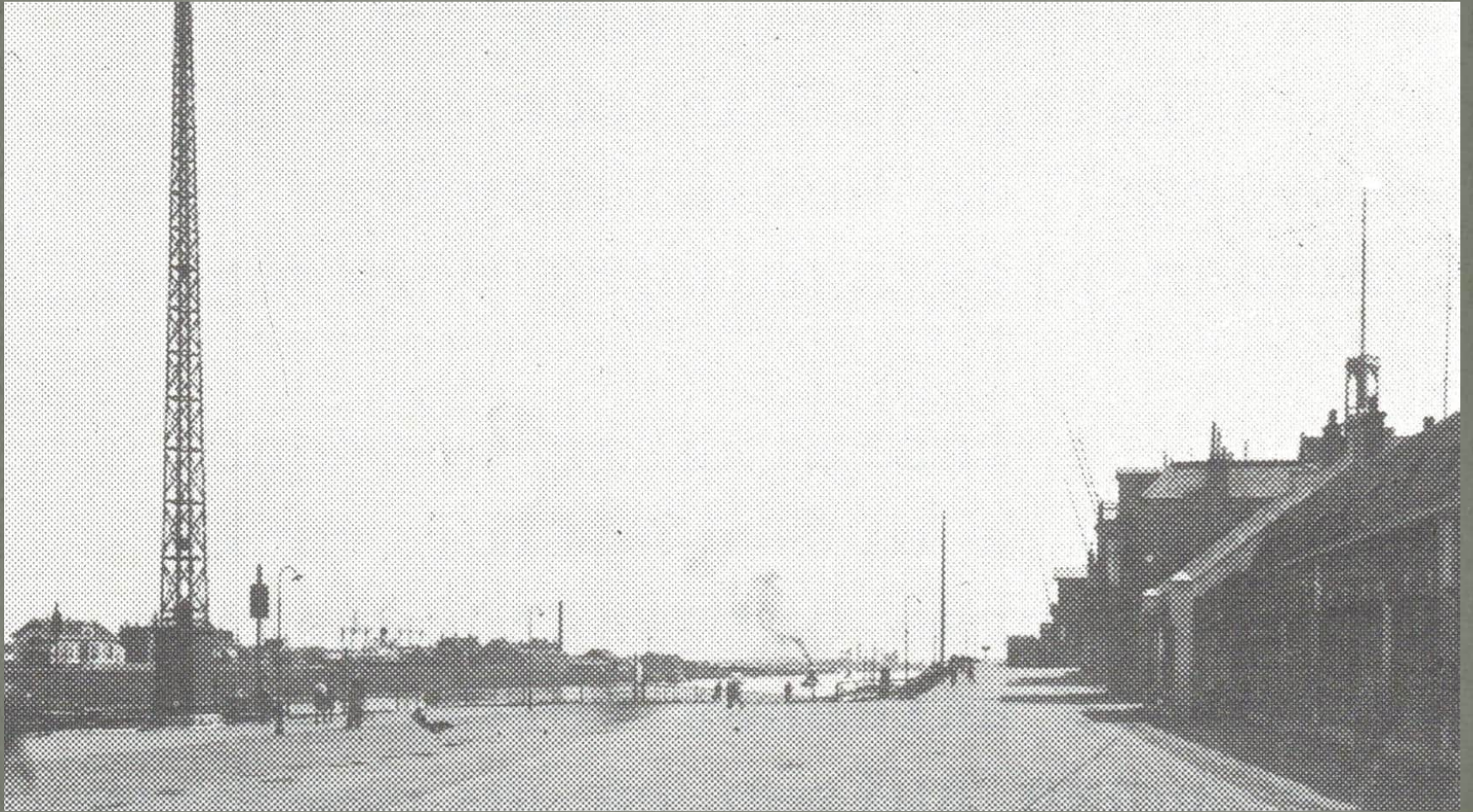
Stilteperioden op de noodfrequenties
Blauw/groen: 2182 kHz, rood: 500 kHz

In het postkantoor aan de
Kanaalstraat

in IJmuiden
1926 - 1940

Ijmuiden, Sluiseiland

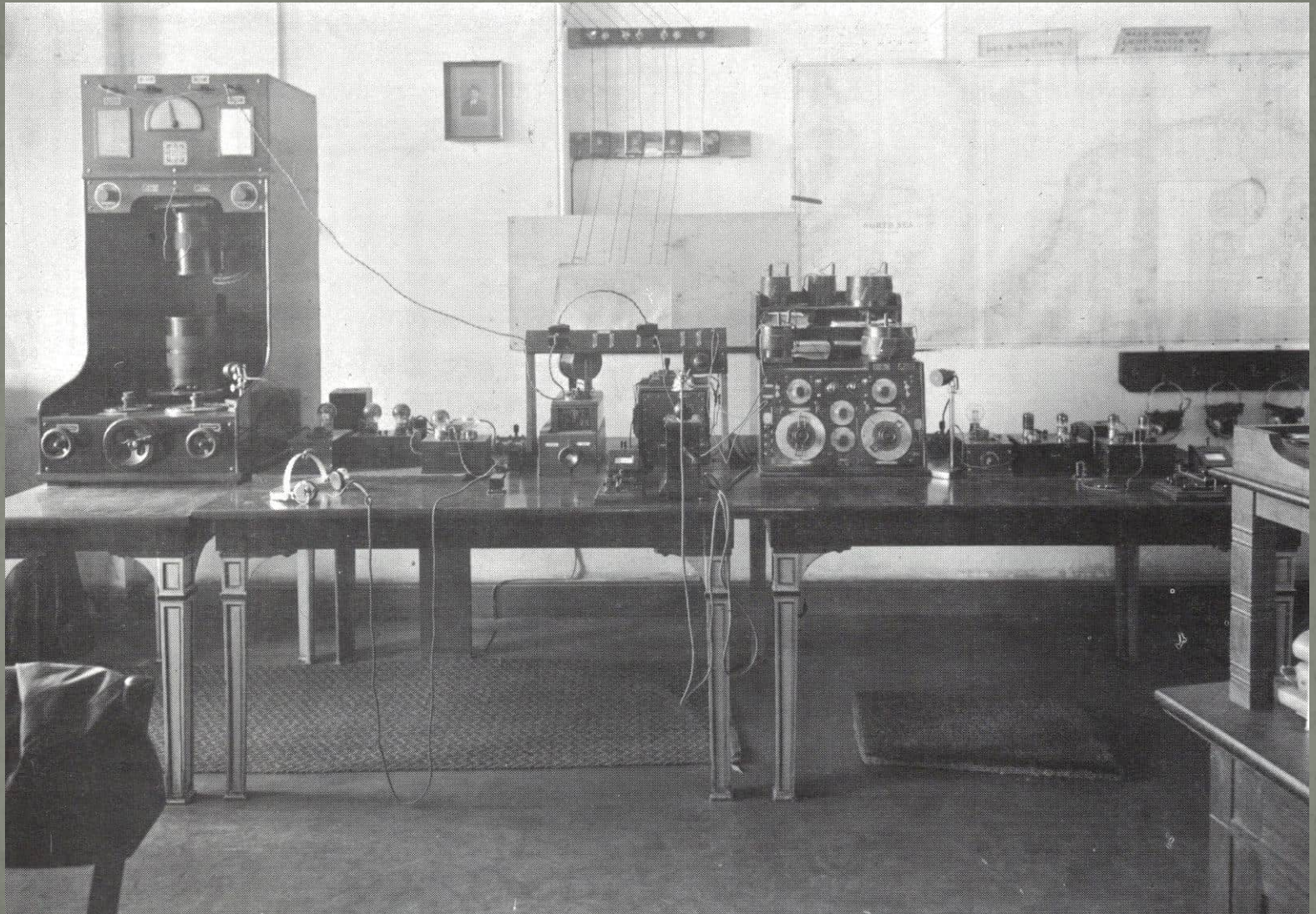

Boven het postkantoor aan de Kanaalstraat in IJmuiden

Kanaalstraat IJmuiden

Stoomvaart-Maatschappij
„NEDERLAND“
1929
HOLLAND-SUMATRA-INDIA

Scheep		Dag	
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24
25	26	27	28
29	30	31	32

ROTTERDAMSE LOTTO
1929
HOLLAND-SUMATRA-INDIA

ROTTERDAM LOTTO RAPOR
EXTRA-UIT
HOLLAND-SUMATRA-INDIA

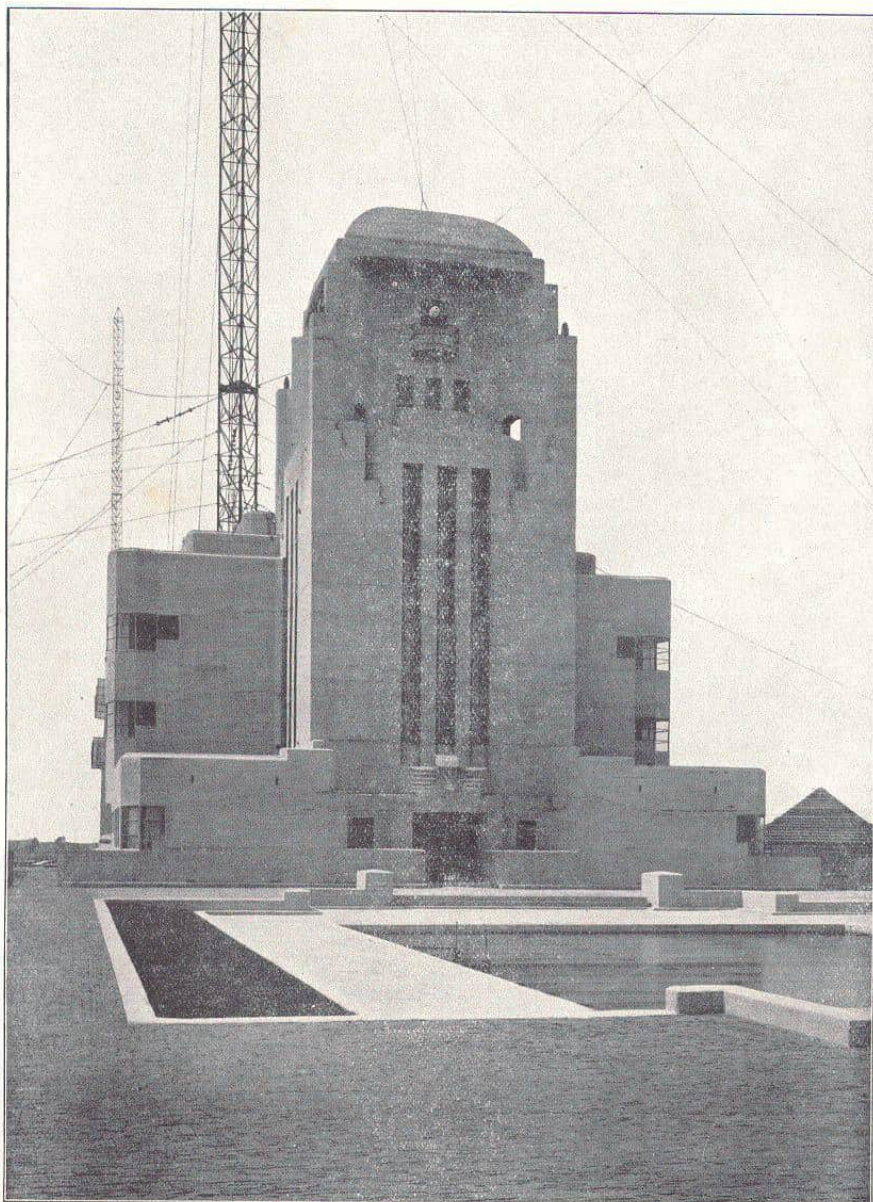
R.I.B.
GOLIATH-KALENDER
1929 November 30 dagen
18
Maandag

Kortegolf ontvangststation tussen de duinen van IJmuiden

Kortegolf ontvangststation tussen de duinen van IJmuiden

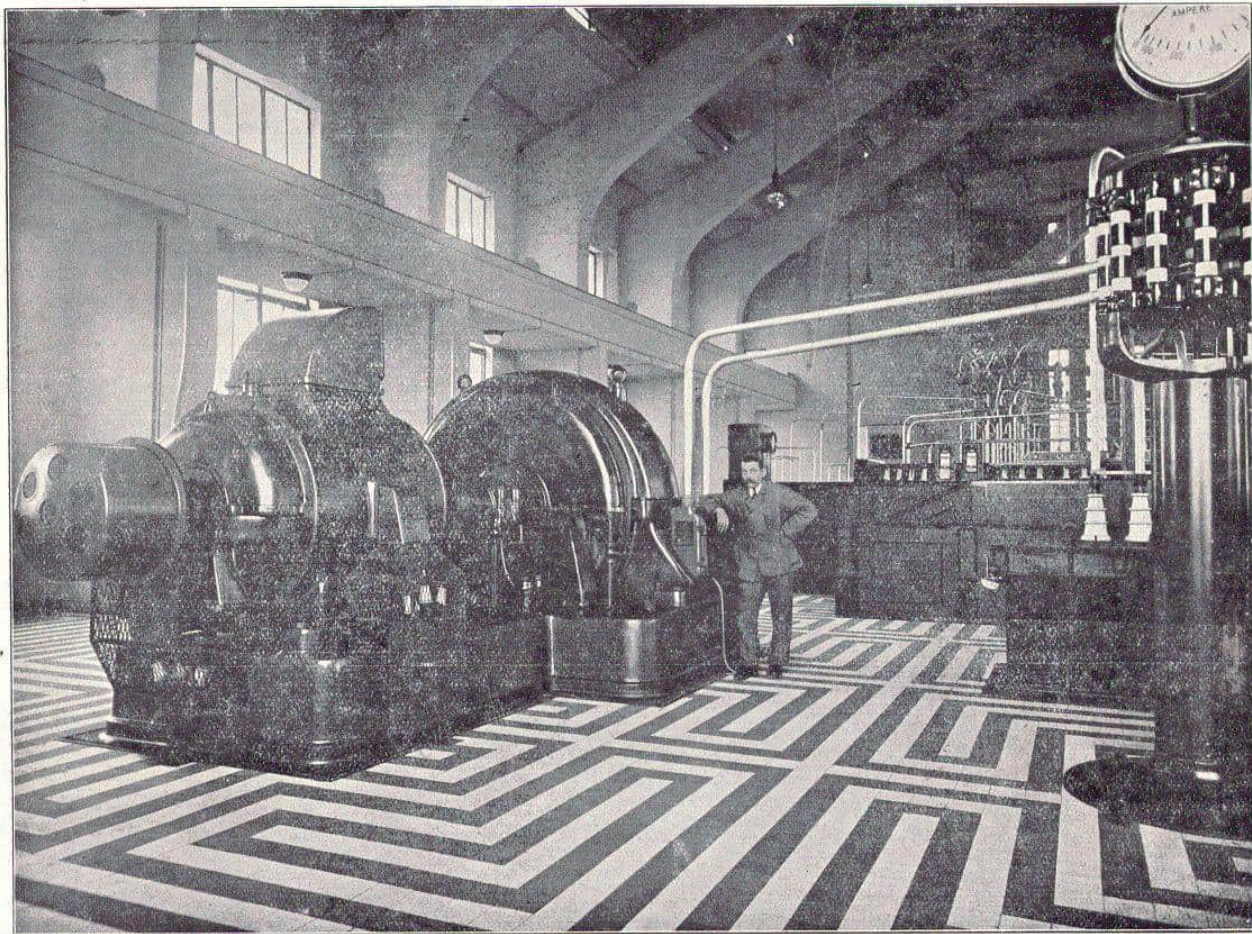

Het radio-zendstation te Kootwijk; achter het zendgebouw zijn 2 der 6 der 210 meter hoge masten zichtbaar.
(Gebouwd in 1919—1922.)

Kootwijk Radio op de Veluwe

In 1923 nam de PTT het radiotelegrafisch zendstation in gebruik voor de lange golf. Voor die tijd een technisch hoogstandje. Snel daarna werd overgestapt op het zenden via de korte golf.

De machinehal van het radio-zendstation te Kootwijk. Links een der beide hoogfrequentie-machines.
Ernaast (rechts): bedieningsbrug, spanningstransformator en schakelaar.

Hoofd-zendergebouw radiozendstation Kootwijk met 212 m mast van lange-golf antennes.
Main transwitter building at radio-transmittingstation Kootwijk with 212 m pole for long wave antennas.

‘Hallo Bandung hier Den Haag, hoort u mij?’

Koningin-moeder Emma opende in 1929 de radiotelefoondienst met de historische woorden ‘Hallo Bandung hier Den Haag, hoort u mij?’

Nederland kon vanaf dat moment, via de grotere postkantoren in Nederland, bellen met Nederlands-Indië (Malabar/Bandung).

Küstenfunkstelle Scheveningen

1940 - 1945

De Tweede Wereldoorlog

Directeur Van Geel kreeg van de bezetter de opdracht een bericht aan alle Nederlandse koopvaardijschepen uit te laten seinen, waarin bevel werd gegeven zo spoedig mogelijk naar hun Nederlandse thuishaven terug te keren.

Het kuststation was echter nog in de gelegenheid de koopvaardijvloot te waarschuwen om vooral niet naar Nederland te komen. Waardevolle apparatuur liet men 'onderduiken' en veilig stellen.

Het personeel van PCH in 1940

Hr. Huygens

KANTOORORDER.

62/40.

AAN HET PERSONEEL VAN SCHEVENINGEN-
RADIO.

Op last van hooger hand wordt het kuststation
Scheveningenradio tot nader order gesloten.

Het vermaarde Pch met zijn roemvol verleden zal dus
voorloopig niet meer in den aether aanwezig zijn.

Ik stel er prijs op, uiting te geven aan mijn
gevoelens van groote waardeering voor de wijze
waarop ieder van U tot het laatst zijn taak heeft
verricht.

Voorloopig zullen Uw werkzaamheden zich voornamelijk
bepalen tot waakdienst, waarvoor nader een dienst-
regeling zal worden bekend gemaakt.

Ik hoop, dat wij spoedig de gelegenheid zullen
verkrijgen, weder op te bouwen wat verloren is gegaan
en dat dan zal blijken, dat de gemeenschappelijk
ondervonden moeilijkheden ons nog nauwer tot één
harmonisch geheel hebben tezamen gevoegd.

IJmuiden, 15 Mei 1940.

De Chef der Afd. Radio,

(w.g.) C.v.Geel.

Taken tijdens de oorlog

Het afluisteren van het telecommunicatieverkeer van de Geallieerden.

Voor dit werk werden ook Nederlandse vissersschepen ingezet. Zij voeren met Duitse technici en marconisten om de Engelse radiocommunicatie af te luisteren.

Zwaar beschadigd en verwoest...

Tijdens de bevrijding was het zendgebouw in Kootwijk zwaar beschadigd. De bezetters hadden de antennemasten opgeblazen.

Het station van Scheveningen Radio aan de Kanaalstraat in IJmuiden was verwoest...

... maar toch weer terug in de ether

Verwelkomd door vele Engelse kuststations klonken op 29 juni 1945 voor het eerst de letters PCH weer op de 500 kHz.

Een helpende hand kwam van Radio Holland; PCH mocht gebruik maken van de zend- en ontvanginstallatie aan boord van een schip dat voor reparatie in de haven van Amsterdam lag.

Noodlocatie
van PCH aan
boord van de
sleepboot Hudson,
in de haven van
Amsterdam,

Hoofdzender en
BC-348 ontvanger
voor verbindingen
op de 500 kHz
noodfrequentie.

29 JUNI 1945

Sleepboot Hudson-PEUJ had direct na de oorlog als eerste Nederlands koopvaardijship
radiocontact op de 500 kHz met Scheveningenradio-PCH.

1945 – 1951

Tijdelijke locatie
in klaslokalen

aan de Houtmanstraat
in IJmuiden

Het na-oorlogse Scheveningen Radio in de Houtmanstraat in 1947, links de 500, rechts de 461 kHz

500 kHz telegrafie noodfrequentie

Behelpen met de beschikbare ruimte

Afdeling Telegrafie

Verkeer van radiotelegrammen via de landlijn

Afdeling Telefonie

Telefoniste in opleiding

Positiebepaling voor de visserij

Tweede Sluiseiland IJmuiden

1951 - 1971

Een bekend geluid voor de scheepvaart

De opening door directeur Van Geel

Van Geel als basis

Seinsleutel met stofkap en slotje...

die stofkappen niet
meer open konden.

Seinsleutel met stofkap en slotje...

Directeur Van Geel bepaalde hoe er geseind diende te worden. Hij liet een slot maken op de stofkappen van de seinsleutels.

Dit betekende dat de telegrafist de seinsleutel niet meer naar zijn hand kon zetten door de spanning van de veer of de afstand van de contactpunten bij te stellen.

De vooruitgang en groei

PCH moest een antwoord vinden op de snel toenemende vraag naar communicatie met Nederlandse en buitenlandse schepen waar dan ook ter wereld.

Met name de groei van de kortegolftelefonie, waar het ene na het andere record sneuvelde.

Afdeling Telefonie op het sluiseland

1960: de eerste Telex Over Radio verbindingen

De vooruitgang en groei

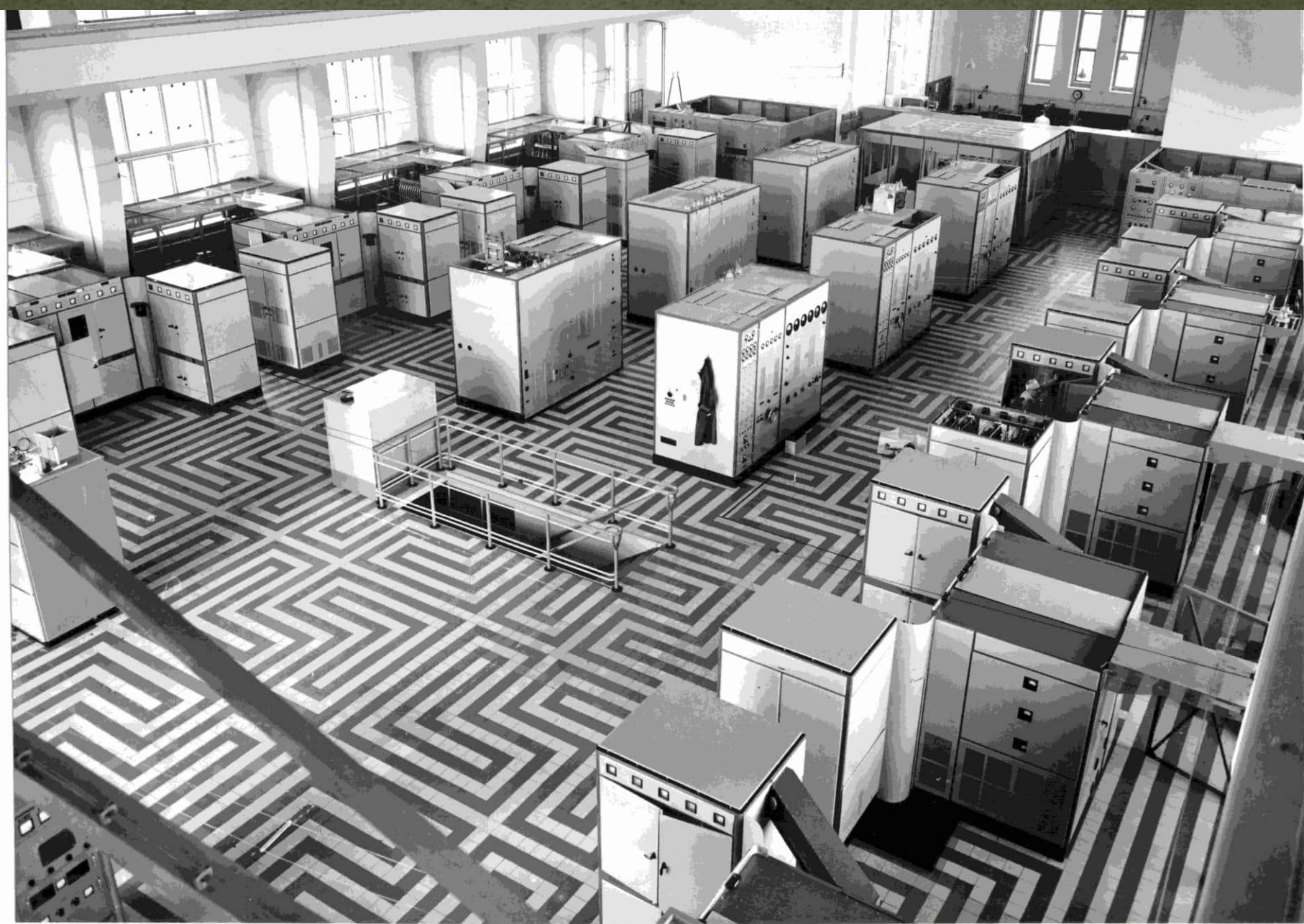
Zelfs in het buitenland viel de groei van het verkeer via Scheveningen Radio op.

Het Amerikaanse blad 'Radio Officers News' betitelde PCH als "a loud voice from a small country."

De stemmen van de dames, van dat station in Nederland, werden graag gehoord.

De Technische Dienst

Ook de technici van de zendstations Kootwijk en Scheveningen droegen hun steentje bij. Zij bouwden met groot enthousiasme in snel tempo zenders en installeerden de antennes. Hun inzet maakte de snelle groei van het kuststation na de oorlog mogelijk.

Zenderzaal hoofd-zendergebouw radio-zendstation Kootwijk.
Transmitterroom main transmitter building radio-transmittingstation Kootwijk.

Zenderzaal zendgebouw D radio-zendstation Kootwijk.
Transmitterroom building D radio-transmitterstation Kootwijk.

De vooruitgang en groei

Het aantal ontvangen noodseinen op de internationale noodfrequenties 500 kHz voor Radiotelegrafie en 1650 kHz (later 2182 kHz) voor Radiotelefonie, nam als gevolg van de snel groeiende wereldvloot ook toe. Hoe belangrijk die rol was bleek in de nacht van 31 januari op 1 februari 1953...

Afdeling Telefonie op het sluseiland

Landlijn

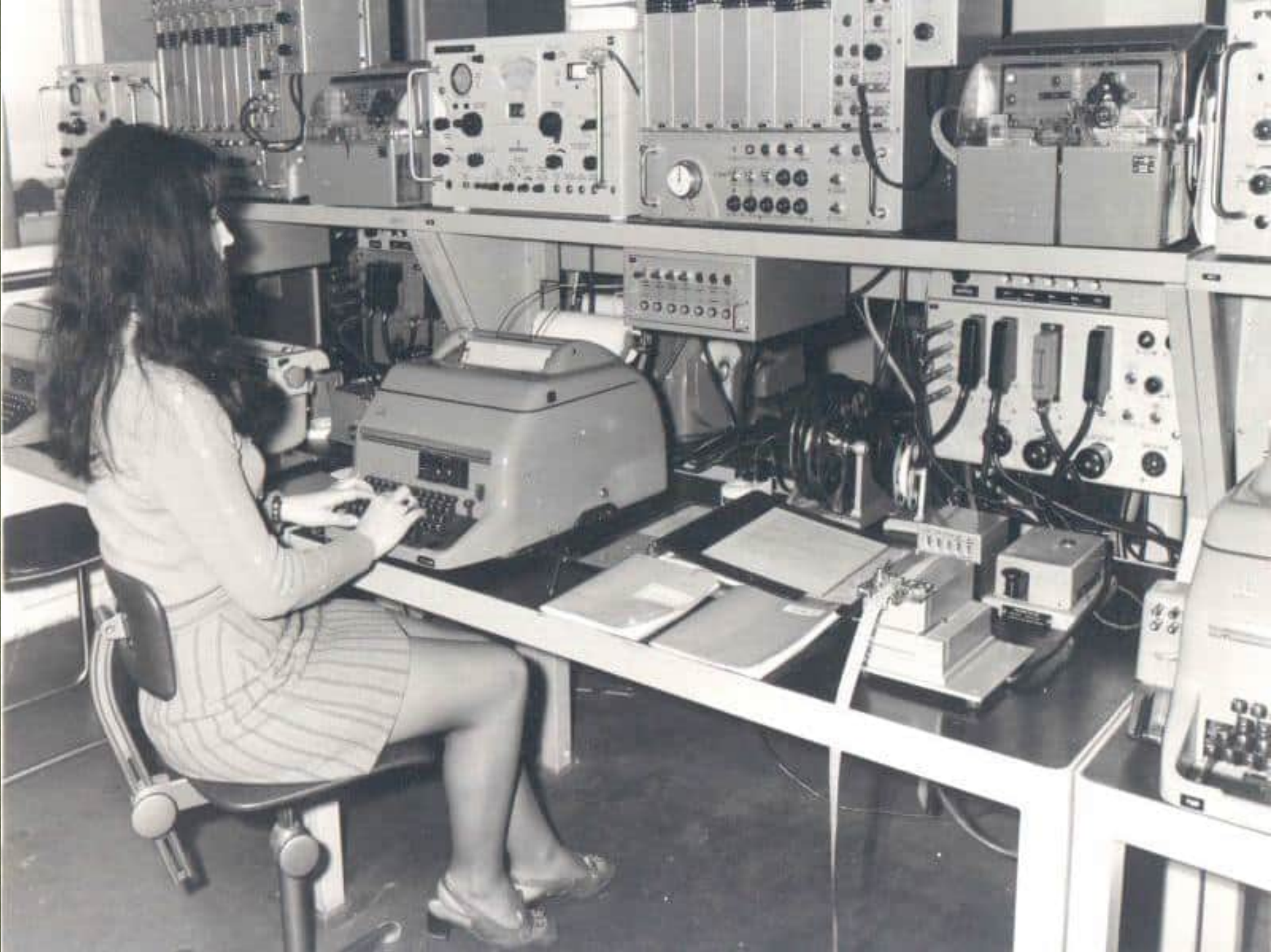
Telex

Teletype

Middengolf kanaal Ferdinand

"De kwaliteit leed soms onder de kwantiteit. Als veel schepen tegelijkertijd PCH aanriepen, haalde je eerst de goede verbindingen eruit; de rest verzocht je stand-by te blijven. Dan hoorde je op je hoofdstel altijd ongeduldige schepen die toch om verbinding bleven vragen. Dan moest je oppassen om niet onaardig te worden."

Gecombineerd draad- en radioseinzal van het telegraafkantoor Amsterdam.
Combined wire and radio operating room of the telegraph office Amsterdam.

STAPEL

Houdt contact

**MET FAMILIELEDEN EN VRIENDEN
VIA SCHEVENINGENRADIO**

RADIOTELEGRAMMEN PER WOORD: NED. SCHEPEN MAX. 39 CT. BUITENL. SCHEPEN MAX. [REDACTED]

RADIO-HOLLAND N.V.
AMSTERDAM-C. - KEIZERSGRACHT 562

RADIOTELEGRAM

De eerste regel van dit telegram bevat dienst-aanwijzingen in de hierna gegeven volgorde: Soort, kantoor van afzending, nummer van het telegram, aantal woorden, datum en tijd van aanbidding.

tt /S. Kaap Hoorn

The first line of this message contains service indications in the following order: Prefix, office of origin, number of message, number of words, date and time of handing in.

Ingevolge het Internationale Verdrag betreffende de Verreberichtiging, vergoedt de Maatschappij geen schade, veroorzaakt door het in het ongerede raken, de vermin-king of vertraging in de overkomst van een telegram.

SLT DENHELDER 776 10 7.12 0925 = SLT =

DHR VANKRIMPEN KAAPHOORN SCHEVENINGENRADIO

HARTELIJK GEFELICITEERD

FAM DERIDDER

According to the International Telecommunication Convention, the Company shall not be liable to make any compensation for any loss, injury or damage resulting from any loss or mutilation of any telegram or from any error, omission or delay in the transmission or delivery thereof.

Ontvangen van }
Received from }

pch98

via

Datum }
Date }

8.12

Tijd mtg }
Time gmt }

1318

Door }
By }

pww989

RADIOSURPRISES — Verrassingen voor hen die thuis zijn. Inlichtingen in het radiostation.

RADIO GIFTS — Wireless them to the folks at home. Apply to the radiostation.

Radio-telegram-telefoonafdeling van het telegraafkantoor Amsterdam.

Radio-telegram-telefoonafdeling van het telegraafkantoor Rotterdam.

Gentex bedienplaatsen telegraafkantoor Amsterdam.

Internationale telex-centrale te Amsterdam.

International telex centre Amsterdam.

Groei en bloei

De jaren '60 en '70 waren die van de grootste bloei. Het personeel kon het werk maar nauwelijks aan.

Duizend verbindingen meer per maand betekende koek bij de koffie.

Kosten en baten

Naar kosten en baten werd niet echt gekeken. Het streven naar winst was ook niet direct noodzakelijk. PCH was immers onderdeel van het Staatsbedrijf der PTT dat eventuele tekorten kon opvangen.

De eerste spade van de nieuwbouw aan de Merwedestraat in 1966

Marktpllein IJmuiden

1971 - 1998

Het modernste kuststation ter wereld

De signalen van de ontvangantennes in Nederhorst Den Berg werden na filtering en bandtransformatie via een straalverbinding doorgegeven aan de PTT-toren in Haarlem, vanwaar de signalen doorgestraald werden naar een reusachtige hoornantenne op het dak van het nieuwe gebouw in IJmuiden.

De opening van het nieuwe gebouw in 1971

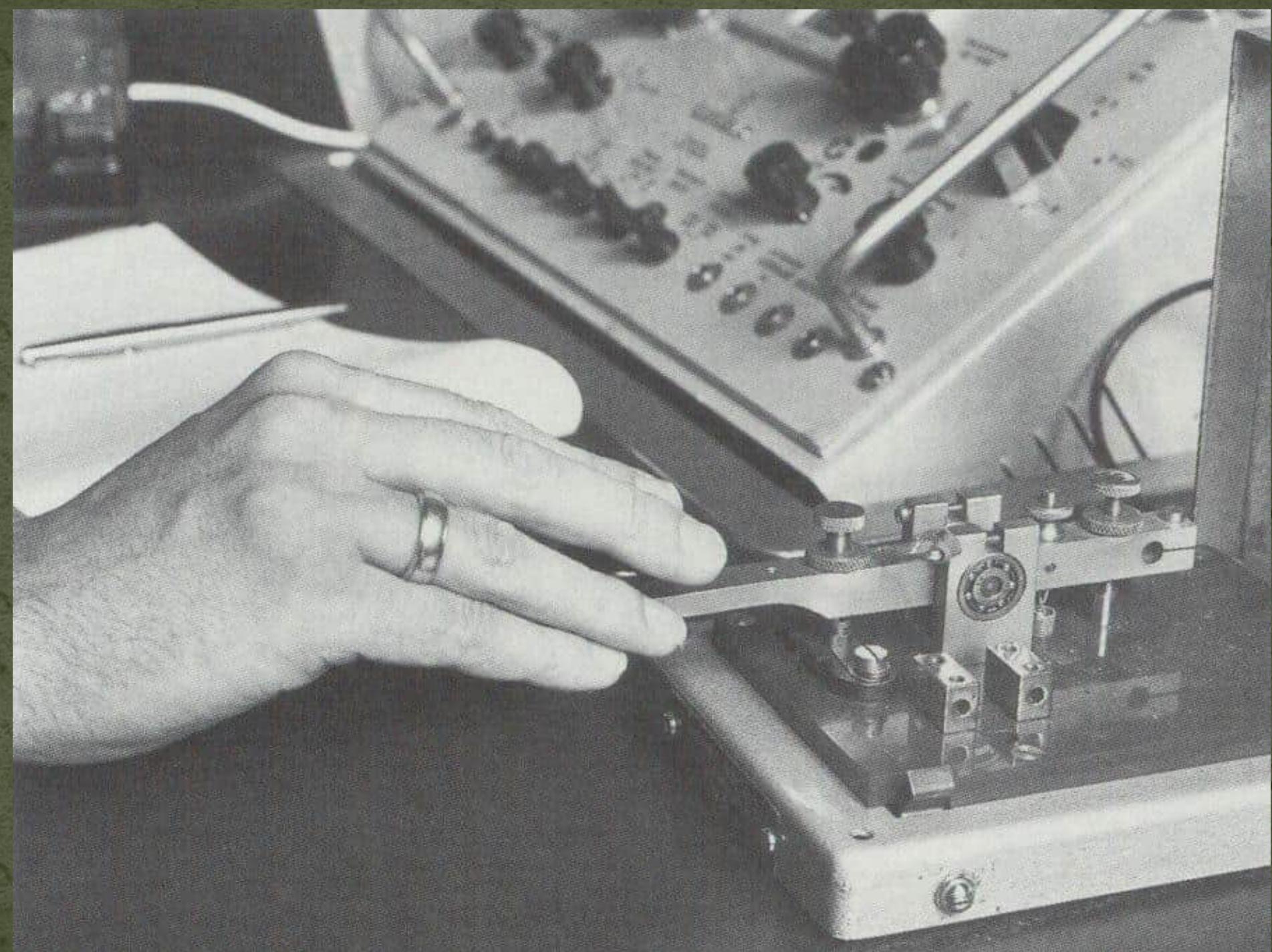
MssD
204
CR MSSD SCH = 147/01799/13
Nrs. datum
Goodress

(Schip, datum, tijd) Calypso 14/10 0242
Overgebracht van DIRKZWAGER

Datum	Tijd	Parcel	Conte
14/10	0337		

ASO +

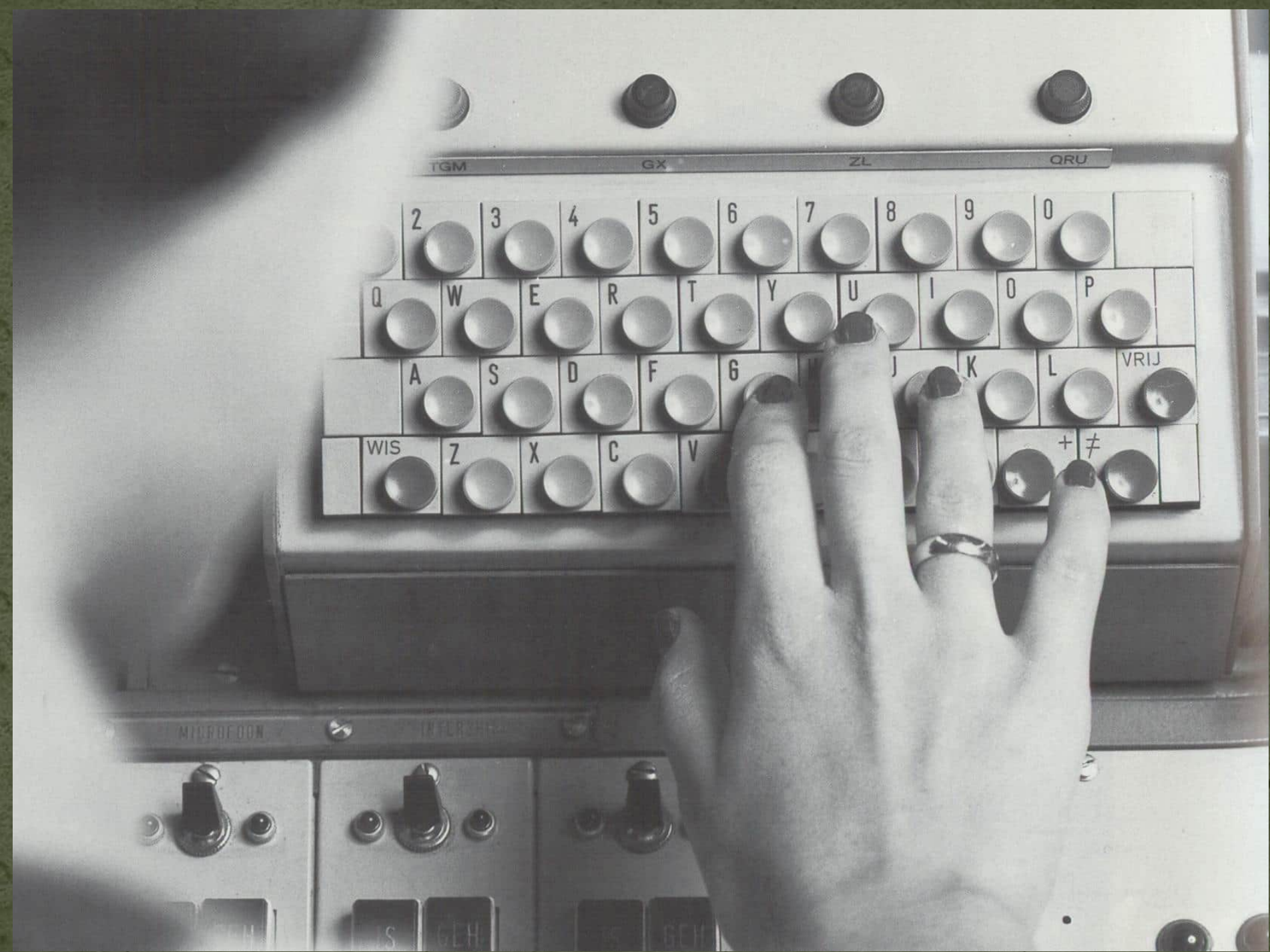
MssD 147

Het modernste kuststation ter wereld

In 1971 kreeg PCH een computer die volgens de berichtgeving “zorgde voor een ongekend hoog tempo in de verkeersafwikkeling”.

Op ieder toestel zat een klavier met vier lampjes: TGM (QTC), GX, ZL, QRU.

Telex over Radio (semi-automatisch)

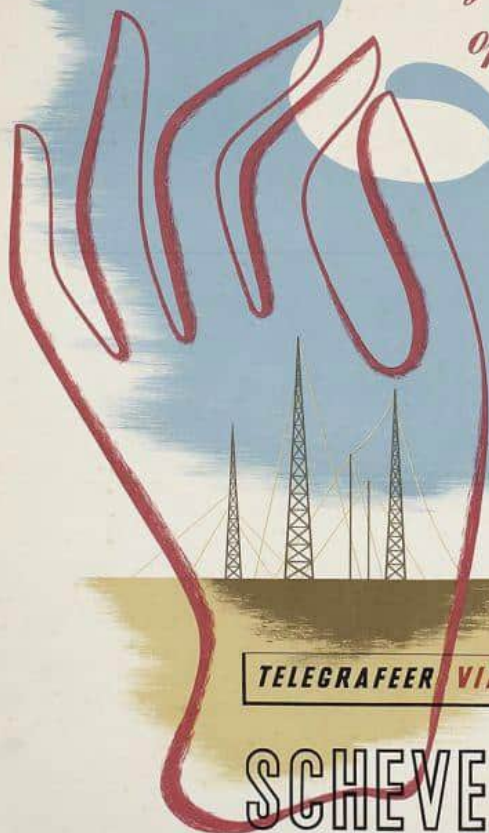

In volle zee...

*maar toch een
groet of een
opbeurend woord*

TELEGRAFEER VIA

Tarief

Nederlandse schepen:

Gewone telegrammen max. 39 ct. p. woord

Brieftelegrammen max. f 3.15 p. 20 woorden of minder

Buitenlandse schepen:

max. 59½ ct. p. woord

SCHEVENINGEN RADIO

PCH: Paraat, Correct, Hulpvaardig

PCH was een ambtelijke organisatie: beleefd, accuraat, keurig en snel, maar er werd niet buiten het boekje gewerkt. Alles moest volgens de regels gebeuren.

Vaak gebeurde het gelukkig niet, maar er ging wel eens wat mis en dan was dat natuurlijk toevallig nooit een felicitatie-telegram, alhoewel...

GOJ of ROJ...

$G = --.$

$R = .-.$

GOJ of ROJ...

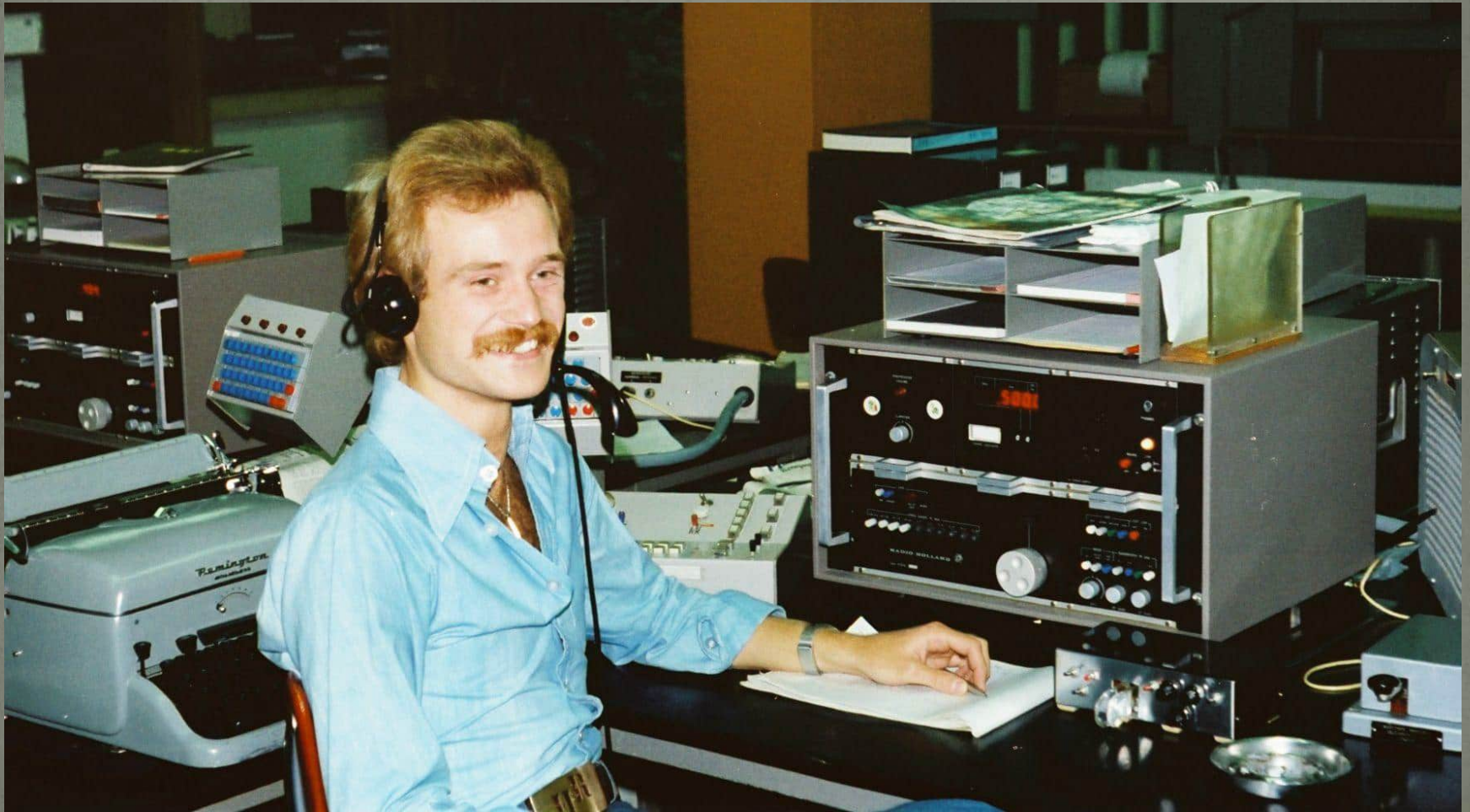
G = --.

R = .-.

GOJ: Van harte gefeliciteerd, maak er een gezellige dag van! Groeten, Piet.

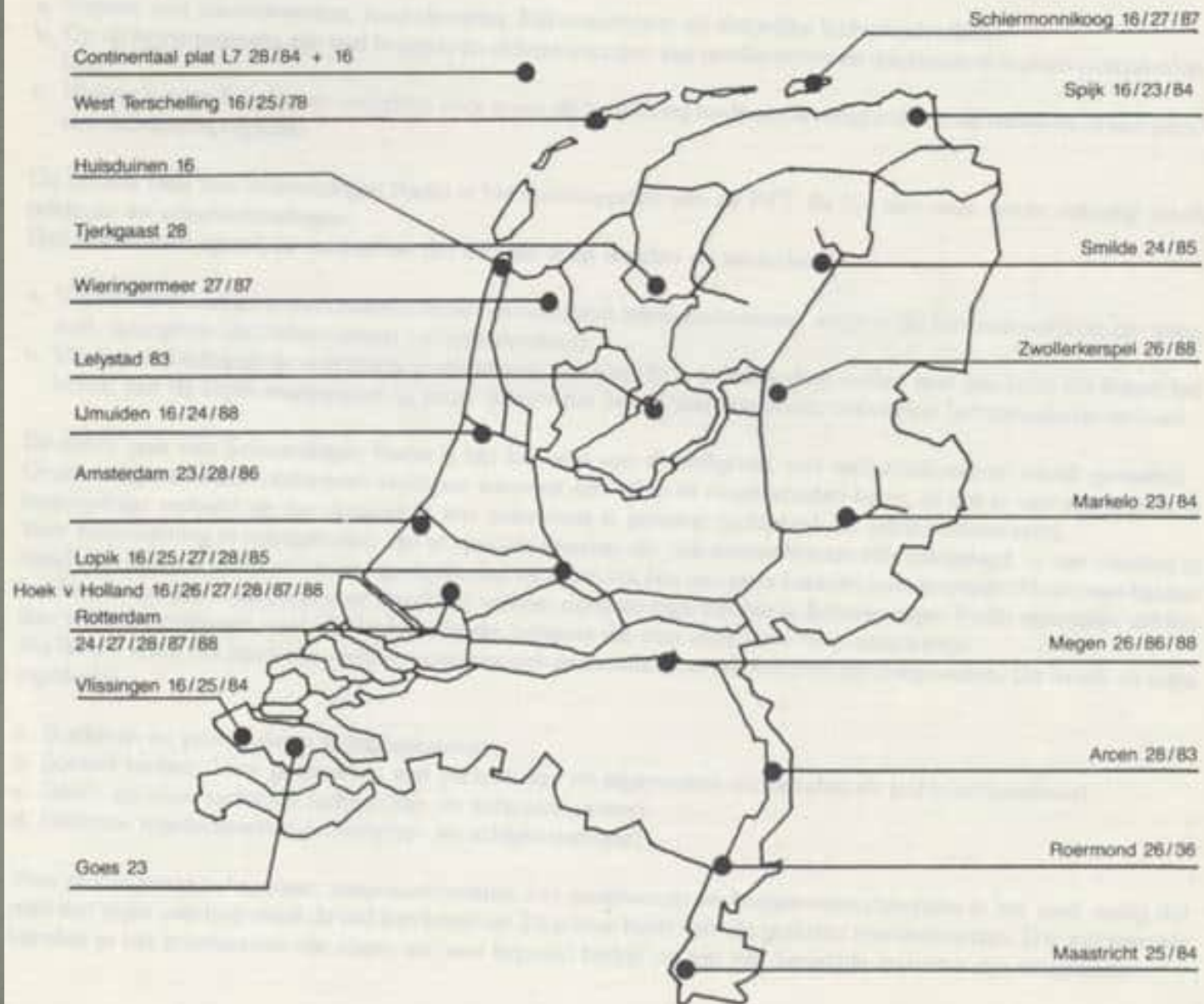
ROJ: Gecondoleerd met het overlijden van de dierbare. Veel sterkte gewenst! Piet.

Foto's uit een nachtdienst in 1974 500 kHz telegrafie noodfrequentie

Marifoon VHF kanaal 16 en werkkkanalen

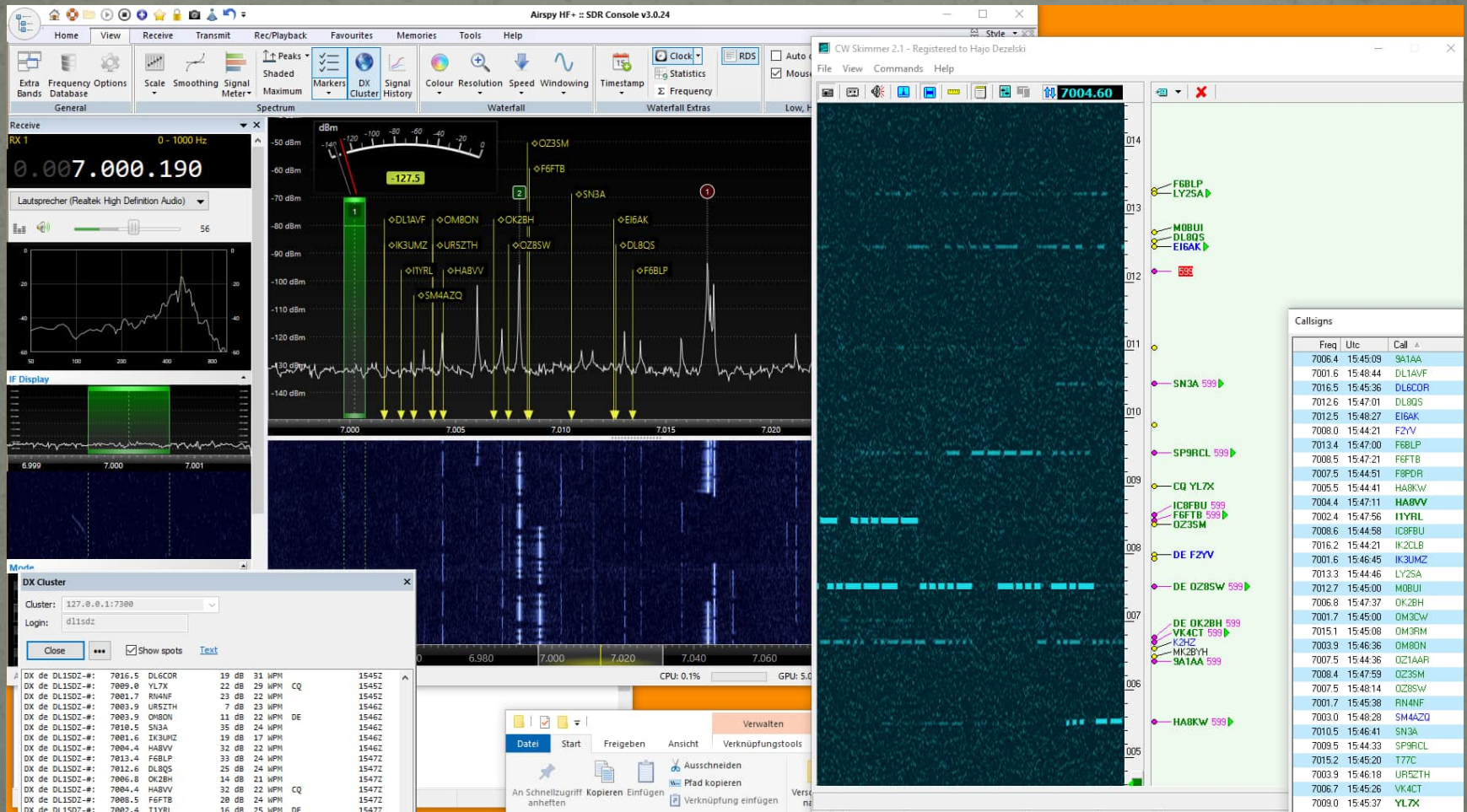
Kortegolf telegrafie

Kortegolf telegrafie

Toen en nu...

MAYDAY 3 januari 1976

Een uitzonderlijk zware storm raast over West-Europa: langs de hele Noordzeekust heerst de alarmtoestand. Windkracht 11 op de Waddeneilanden. Honderden mensen zijn vrijwel continu in de weer geweest om hulp te bieden aan de in nood verkerende schepen voor de Nederlandse kust.

Carnoustie (vergaan)

Capella (vergaan)

Roerdomp (op eigen kracht binnen gelopen)

Stardust (op het strand geslagen)

De Britse Carnoustie raakte op ongeveer 50 kilometer ten noorden van Terschelling in moeilijkheden. Een Brits reddingsvliegtuig zocht de hele middag de zee af, maar van de Carnoustie, die alleen een marifoon en 8 bemanningsleden aan boord had, is geen spoor meer gevonden.

De Oostduitse kustvaarder Capella met 11 bemanningsleden aan boord was ten noorden van Ameland door de storm in moeilijkheden geraakt.

Roerdomp

Door een storm met orkaankracht raakt de coaster 'Roerdomp' in moeilijkheden. Na het ontvangen noodsignaal om 08:30 vertrekt de reddingboot 'Johanna Louisa' van de NZHRM vanuit IJmuiden.

Door de zeer hoge zee kan de schipper van de reddingboot de 'Roerdomp' echter niet vinden, waarna een Lockheed Neptune van de MLD wordt ingezet, die het schip op 7,5 zeemijl uit de kust vindt. Tijdens de tocht maakt de 'Johanna Louisa' twee maal 90 graden slagzij, waarbij een van de opstappers gewond raakt. De kapitein van de 'Roerdomp' weet later echter toch koers te kunnen houden en slaagt er om 13:45 in om samen met de 'Johanna Louisa' de haven van IJmuiden binnen te lopen.

Geluidsopnamen van noodverkeer met de Stardust H₃MU, met een MAYDAY-oproep.
Het waren zijn allerlaatste signalen!
Tussendoor opnamen van de Johanna Louisa (reddingboot uit IJmuiden) en de Pluto-1 (vliegtuig van de MLD uit Valkenburg).

MAYDAY this is Stardust H₃MU

Nederlands schip onder Panamese vlag met 21 bemanningsleden aan boord.

Kapitein Niesing en zijn stuurman stonden met zweet in hun handen op de brug. Beiden hoorden een enorme klap. Het reddingsvlot bleek uit de touwen te zijn gerukt en was op het dek gesmakt. Inmiddels was het windkracht twaalf. De brug verdween steeds in de golven.

MAYDAY this is Stardust H₃MU

Voor de allerlaatste maal werd het bakboordanker uitgezet, dat tien minuten later al brak. Met een noodgang en slagzij van soms zestig tot zeventig graden werd het schip naar het strand geblazen. Om precies vier uur boorde de kustvaarder zich op het strand, recht voor 's Gravenzande. Vanaf de Monsterseweg was duidelijk te zien hoe het schip vanuit zee kwam aansteigeren.

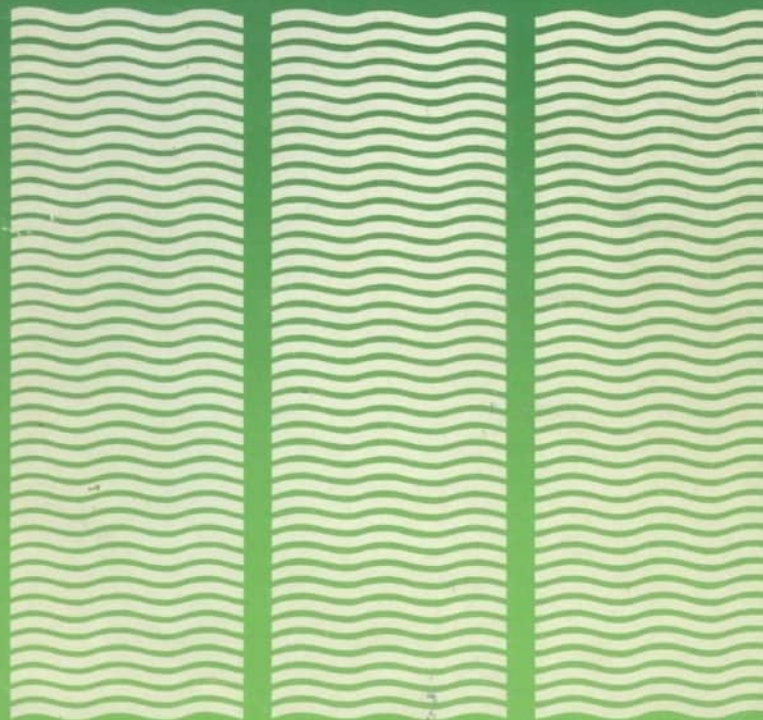
Stardust op het strand gelopen

Stardust gesloopt op het strand

PCH

75 jaar scheveningen radio

Marktpllein, IJmuiden

Hemelvaartsdag 1983: de dodelijkste watersportdag

HEMELVAARTSDAG 1983 WERD RAMPDAG

PLOTSELINGE WEERSOMSLAG LEIDT ALTIJD TOT INZET REDDINGBOTEN KNRM

Donderdag 12 mei 1983 was een zwarte dag voor de Nederlandse watersport. Tientallen zeiljachten, motorboten en surfers kwamen in moeilijkheden door plotseling opkomend noodweer. Aan het eind van de dag waren tien doden te betreuren onder watersporters, vooral op het IJsselmeer. Het is de daarmee de dodelijkste watersportdag ooit. Soortgelijke plotselinge zomerstormen, die vaak van zuidwest naar noordoost over Nederland trekken, vonden ook plaats op 7 juni 1997 en 28 mei 2000. Bij alle plotselinge weersomslagen blijkt dat veel watersporters zich op de dag laten verrassen en niet in de gaten hebben dat het weer verandert.

1984: De eerste uitzending van het weerbericht op de marifoon

Chef Telefonie

Scheveningen zenderstation

Ma/Vr KRTFA122

Kortegolf telefonie in de jaren 80

Telex over Radio

GMT AZT UTCZ. borders			
0248	0548	TTT	518
0630	0830	EU	25 35 45 55 65 85
0748	0948	TTT	518
1148	1348	TTT	518
1548	1748	TTT	518
1830	2030	EU	25 35 45 55 65 85
1948	2148	TTT	518
2348	0148	TTT	518

Cijfers uit 1985

300 medewerkers:

- 90 radiotelefonistes
- 80 radiotelegrafisten
- 130 ondersteunende taken

Operationele bezetting per 24 uur:

- Totaal: 43 dag, 33 avond, 12 nacht

Cijfers uit 1985

Ongeveer 1.000.000 betaalde radioverbindingen per jaar:

- 350.000 radiotelegrammen
- 150.000 radiotelexverbindingen
- 500.000 radiotelefoniegesprekken

Tarieven in 1985

Radiotelegram:

- fl. 1,40 per woord

Radiotelefoniegesprek:

- VHF: fl. 3,- per minuut
- MG: fl. 5,- per minuut
- KG: fl. 9,- per minuut

PCH SCHEVENINGEN RADIO 1989

ptt telecom

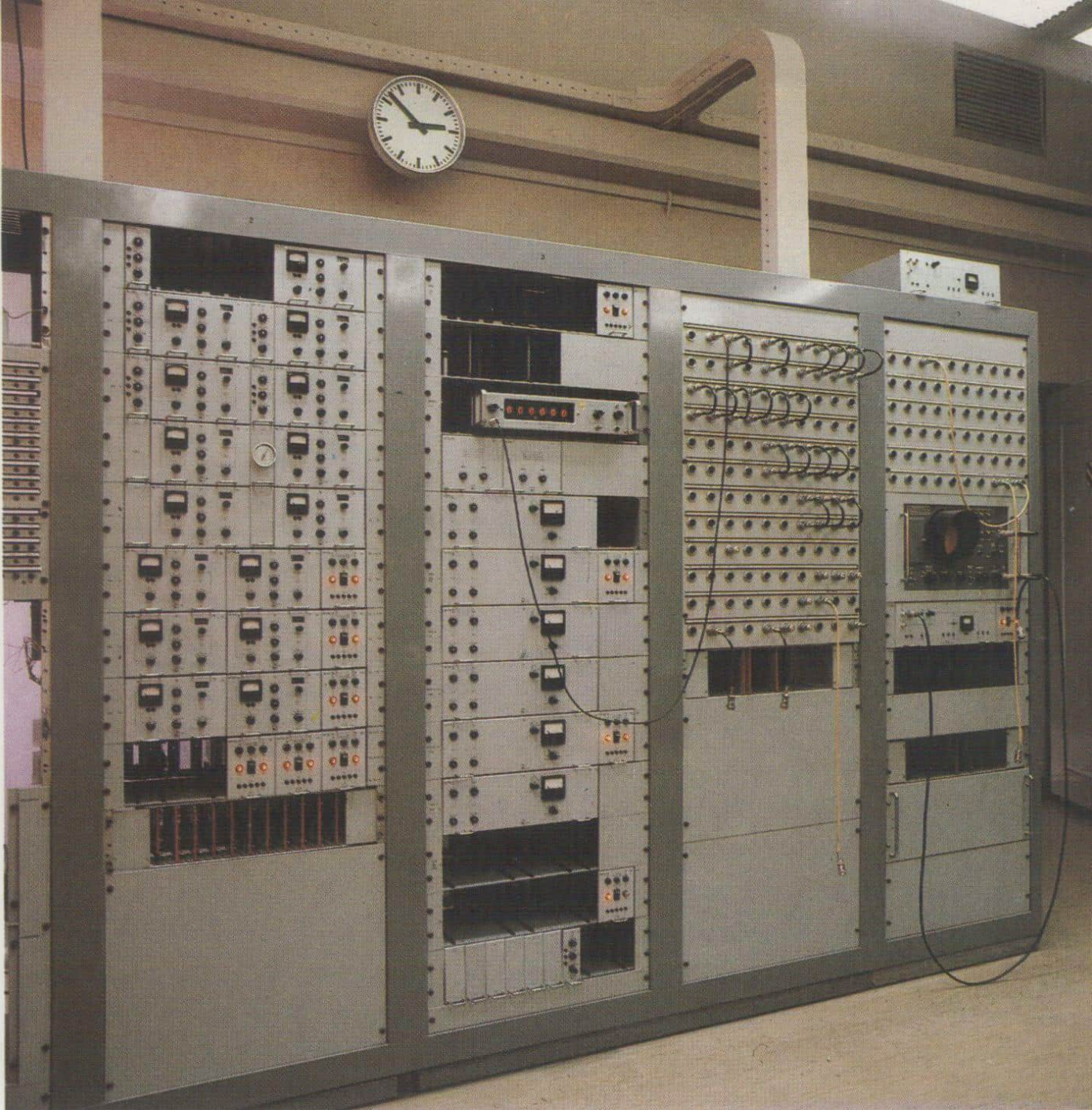
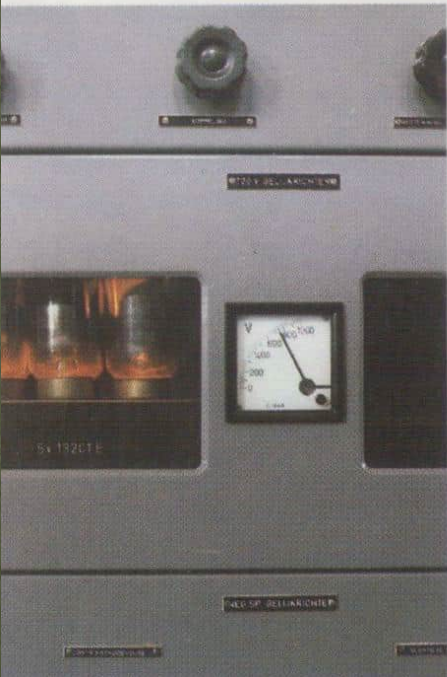
TELEGRAFIE - KORTEGOLF ZENDERS

zenders controleren alleen mogelijk op lok. bb. antenne en NIET geconverteerd!

4 MHz	PCH20* - 4250 kHz	ex PCH95
6 MHz	PCH30 - 6404	PCH96
8 MHz	PCH40 - 8562	PCH2
	PCH41* - 8622	PCH3
	PCH42 - 8654.4	PCH4
12 MHz	PCH50* - 12768	PCH5
	PCH51* - 12799.5	PCH6
	PCH52 - 12853.5	PCH7
16 MHz	PCH60* - 16902.5	PCH94
	PCH61 - 17007.2	PCH92
	PCH62 - 17104.2	PCH93
22 MHz	PCH70* - 22324.5	PCH98
	PCH71* - 22539	PCH97

* WORDEN GEBRUIKT VOOR: RC, EU en PX.

* doen samen met 1 zender.

Kootwijk
Radio 1996:
technicus
aan een
10 kW
Marconi
kortegolf
multiband
zender

Telefonie, Landlijn en TOR in 1998

Kortegolf telegrafie in de jaren 90

31-12-1998, 16.00 uur.

'Over en sluiten' voor kuststation

Tranen bij afscheid van Scheveningen Radio

UMUIDEN • GOVERT WISSE

Temidden van honderden ex-

een stond altijd voor mekaar klaar".

Liesbeth Manshanden haalt tijdens de door zo'n vierhonderd oud-werknemers bezochte

PTT heft Scheveningen Radio op

Door Raymond Vermeulen
ROTTERDAM - PTT Telecom gaat Scheveningen Radio opheffen. Het bedrijf, dat al 92 jaar communicatie tussen schepen en het vasteland verzorgt, zal op 1 januari 1999 alle activiteiten stoppen.

De Kustwacht zal het afhandelen van van spoed- en reddingsverkeer overnemen. De regelmatig uitgezonden berichten van Scheveningen Radio en de waarschuwingen voor storm, wrakken en andere gevaren op zee zullen verdwijnen. Het doorverbinden van telefoonsprekken van opvarenden zal eveneens worden gestaakt.

De sluiting is een direct gevolg van de opkomst van de draagbare telefoon en de satellietcommunicatie. Binnenschippers, pleziervaarders en vissers maken steeds meer gebruik van GSM- of autotelefoon, waarmee ze zonder de tussenkomst van de radiotelefonist kunnen bellen met de wal. Schepen die verder weg gaan zijn in de afgelopen jaren massaal overgeschakeld op satellietcommunicatie. Door de afnemende belangstelling voor de radiostation levert Scheveningen Radio moeder PTT Telecom al sinds 1994 verlies op. De omzet is sinds 1988 met 25 procent per jaar gedaald.

Met het verdwijnen van Scheveningen Radio komt er een eind aan ruim 90 jaar radiobiotone. Het station kwam op 9 december 1904 in de lucht als een van de allereerste kuststationen dat radioverkeer tussen wal en schip verzorgde. In 1945 werd het omgedoopt tot de Scheveningen haven, vermeld voor een hut op het strand van IJmuiden. In 1977 werd het huidige kantoor in het centrum van IJmuiden betrokken. Alleen de zendinstallatie staat nog steeds in Scheveningen.

Op het hoogtepunt werkten er 300 personen bij Scheveningen Radio. Oorspronkelijk ging alle communicatie via morseberichten. De zender staat daardoor in schapevaarbringen nog steeds bekend als PCN, naar de morsecode. Papa-Charlie-Hotel van het station.

In de jaren dertig kwam het station er ook langere afstand via de middelfrequentie. Ook werd de marifoon getrouwe, waarmee over korte afstanden kan worden gecommuniceerd. Daarnaast deed TOR zijn intrinsieke Tele Over Radio, een systeem waarmee zakelijke berichten tussen wal en zee konden worden uitgewisseld.

Vanaf de jaren tachtig ging het actieve bergzwaarte met Scheveningen Radio. Een groot deel van het medewerkers werd door de overheid naar Amsterdams model overgenomen aan de Kustwacht. En in toenemende

'Hallo alle schepen' — Hier Scheveningen Radio'. Op deze archief foto regelen medewerkers van Scheveningen Radio een Moedersprake voor een zender.

de mate schakelden schippers over op moderne communicatie via de satelliet of de autotelefoon.

In 1999 zal een laatste belangrijke functie van Scheveningen Radio verdwijnen. Internationaal is afgesproken dat vanaf 1 februari 1999 nood- spoed- en reddingsverkeer geheel via satellieten zal worden afgehandeld. In plaats van het nu gebruikte noodkanaal 16 komt er

een wereldwijd alarmnummer, waarmee verbinding kan worden gelegd met de Kustwacht.

Door de teruglopende belangstelling verloor Scheveningen Radio al een paar jaar geleden zijn zelfstandige status. PTT Telecom volgde het bedrijf toe aan Station 12, de dochter die satellietcommunicatie verzorgt via een grondstation in Barum (Pruisieland). Het aantal medewerkers liep in de afga-

pen jaren terug tot 20. Voor hen zal een andere baan binnen het KPN-concern worden gezocht.

Station 12 wil volgens een woordvoerder de naam Scheveningen Radio nog wel gebruiken voor satellietdiensten. "Die naam is zo bekend, hem helemaal laten vallen zou zonde zijn." Maar het sloops "Hallo alle schepen" — Hier Scheveningen Radio zal ruimer meer over de wereldzender kloppen.

31 december 1998: Closing Down!

PCH100H

1904

20

Scheveningen Radio PCH 1904-2004

SCHEVENINGENRADIO

OLD STATIONS DON'T DIE, THEY JUST FADE AWAY

Hartelijk dank
voor jullie belangstelling.
Over en sluiten maar en 73!

Hans Remeerus
PAoQ/OE3JRC
hans@remeeus.eu
www.scheveningenradio.nl